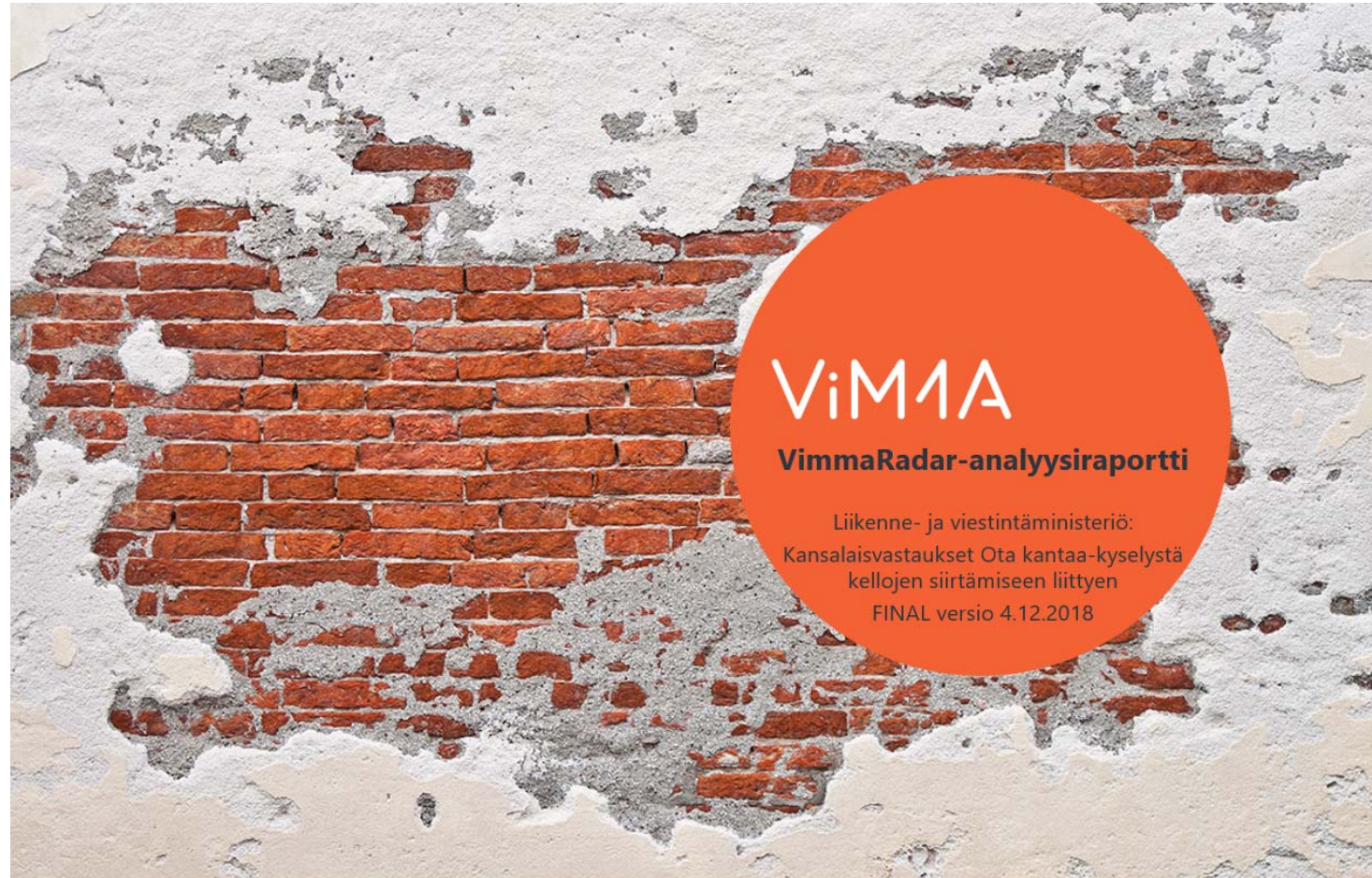

Kantar TNS Oy & Vimma CC Oy
4.12.2018 Lopullinen raportti

Taustatiedot VimmaRadar -analyysistä:

- Vimma CC Oy toteutti Oikeusministeriön Ota kantaa –verkkosivuston kellojen siirtämiseen liittyneen kyselyn avovastausten laadullisen tekstianalyysin. Monivaiheinen VimmaRadar –analyysi sisältää sanastoanalyysin, aihepiirikartoituksen sekä verkostovisualisoinnin.
- VimmaRadar on määrällisten menetelmien algoritmipohjainen sovellus tekstiaineiston laadulliseen sisältöanalyysiin. Lopullisen raportin viimeistelee aina aihetta tunteva asiantuntijamme. Loppupäätelmät arvioidaan yhdessä asiakkaan kanssa.
- Analyysin tavoitteena on tunnistaa eri puheenvuoroissa yleisimmin esiintyvät aiheet, näyttää toistuvat aiheiden väliset yhteydet ja taustateemat. Visuaalinen analyysi tarjoaa poikkeuksellisen nopean arviointinäkömän siihen, millaiset asiat vastaajia puhututtavat.
- **Selvitys vastaa kysymykseen, miten kansalaiset perustelevat mielipidettään kellojen siirtämisestä.** Olennaista on vastaajalähtöisyys ja sanastollisuus.

Raportin sisältö:

- 1) Yleistä aineistosta
- 2) Yhteisanalyysi kaikista avoimista perusteluista (suomeksi)
- 3) Tiivistys ruotsinkielisistä perusteluista
- 4) Vertailuanalyysit
 - Perustelut – kesäajan kannattajat
 - Perustelut – talviajan kannattajat
- 5) Vaihtoehtoisia aikavyöhykkeitä
- 6) Bottisisältöjen kuvaus ja analyysi

Yleisesti aineistosta: koneelliset vastaukset hallitsevat

- Kyselyssä vastauksia yhteensä 106 818.
- Avoimeen kysymykseen 3, *"Mitä mielestäsi pitäisi ottaa huomioon, kun pysyvästä ajasta päätetään?"*, on jätetty yhteensä 359 153 vastausta.
- Näistä vastauksista 252 335 on jätetty koneellisesti botin toimesta. Mukana luvussa ovat ns. sofistikoituneen botin tuotokset sekä NHL-sisältöä tuottaneet pienemmä botin tuotokset.
- Lopullinen vastaajamäärä avoimeen kysymykseen 3 on 106 818. Tämä laadullinen analyysi on toteutettu näistä aidoksi oletetuista vastauksista.
- Tarkat lukumäärät on vielä kertaalleen esitetty seuraavalla sivulla.

Määrällinen tiivistys aineistosta

Toteutimme aineiston analyysin 8.-9.11.2018 ja uuden tarkistusvalidaation 19.11.2018.

Oheisessa taulukossa on tämän 19.11.2018 päivitetyn tulosraportin pohjana olevan aineiston määrälliset tunnustiedot. Tiedot perustuvat CSV-tiedostojen laskentaan, eivät Ota kantaa – palvelun tilastotietoihin.

Tämä tarkistusraportti sisältöineen on myös päivitetty vastaamaan validaatiokierroksen määrätäsmäytyksiä.

Vastaustyyppi	Vastausten lukumäärä
Vastauksia koko kyselyssä	677 377
Avovastausten lukumäärä	359 153
Sofistikoituneen botin generoimien avovastausten lukumäärä	251 649
NHL-botti-avovastausten lukumäärä	686
Todellisten, tämän aineiston analyysissä huomioitujen vastausten lukumäärä	106 818

Perustelujen
yhteisanalyysi

Perustelujen ydinsanasto

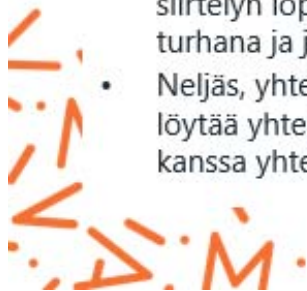
- Vastauksissa eniten esiintyneet sisältösanat liittyivät valon määrään arjessa. Sekä kiinteään kesä- että talviaikaan siirtymistä perusteltiin eniten valoisuudella etenkin talvi-iltaisoin (pysyvä kesäaika) ja valoisuudella aamuisin (pysyvä talviaika).
- Perusteluissa esiintyi usein sana *ihminen*. Aihetta lähestyttiin yksilön näkökulmasta, ei juurikaan yhteiskunnallisesta näkökulmasta.
- *Ilta* esiintyi enemmän kuin *aamu*.
- *Työ* esiintyi käsitteenä verrattain usein – useissa vastauksissa korostettiin kellojen siirtämisen vaikutusta nimenomaan työssä käyvien ihmisten näkökulmasta: *valoa kaivattiin ennen työtä ja töiden jälkeen*.

SANA	ESIINTYVYYS
valoisa	32798
ilta	22443
talviaika	22420
ihminen	19455
kesäaika	18711
aamu	13560
hyvä	13236
pimeä	12508
valo	11692
suomi	11115
työ	10993
sama	10513
talvi	8560
pitää	8506
aurinko	8454
pitkä	8423

Perustelujen keskeisimmät aihepiirit

- Eniten perusteluissa esiintynyt aihepiiri oli kesäajan valinnasta aiheutuva iltojen valoisuus. Usea perusteli, että pysyvällä aikavallinnalla on olennaista varmistaa pidemmät ja valoisammat illan töiden ja koulujen jälkeen. Tässä aihepiirissä valoisuuden merkitystä perusteltiin nimenomaan harrastusten, hyvinvoinnin sekä lasten ja perheiden kannalta.
- Toinen, mutta ei määrällisesti aivan yhtä merkittävä aihepiiri, oli valoisimpien aamujen toive. Valon määrän lisääntyminen aamuissa oli usein perusteluna vakituisen talviajan valinnalle.
- Kolmas vahva aihepiiri oli yleinen tuki kellojen siirtelyn lopettamiselle – siirtely nähtiin turhana ja jopa hyvinvoinnille haitallisena.
- Neljäs, yhteiskunnallisempi aihepiiri oli toive löytää yhteispohjoismainen tai naapurimaiden kanssa yhteistyössä luotu ratkaisu.

AIHEPIIRI	SANASTO
Enemmän valoa iltoihin	Valoisa, ilta, pitkä, määrä, tärkeä, pitää, sama, kesäaika, mahdollinen
Valoisemmat aamut	Valo, määrä, tunti, pysyvä, aamu, hyvä
Kellojen siirtelylle loppu	Talviaika, kesäaika, siirtely, hyvä, sama, pysyvä, vuosi, nykyinen, kesä, turha, siirto
Yhteispohjoismainen tai naapurimaiden kanssa koordinoitu ratkaisu	Sama, Suomi, aikavyöhyke, maa, aikaero, Ruotsi, Eurooppa, tunti

Kesäaika tuo talveen lisää valoista aikaa iltapäivisin ja alkuiltaan

Aamulla töihin menevätkin tarvitsevat valoista aikaa

Suomessa tarvitaan valoa iltapäivällä ja illalla. Suuri osa työikäisistä käy päivätöissä, joten valoisan ajan maksimointi iltapäivästä mahdollistaisi harrastusten ja liikunnan luonnonvalossa. Tällä olisi merkittävä positiivinen vaikutus ihmisen psyykelle.

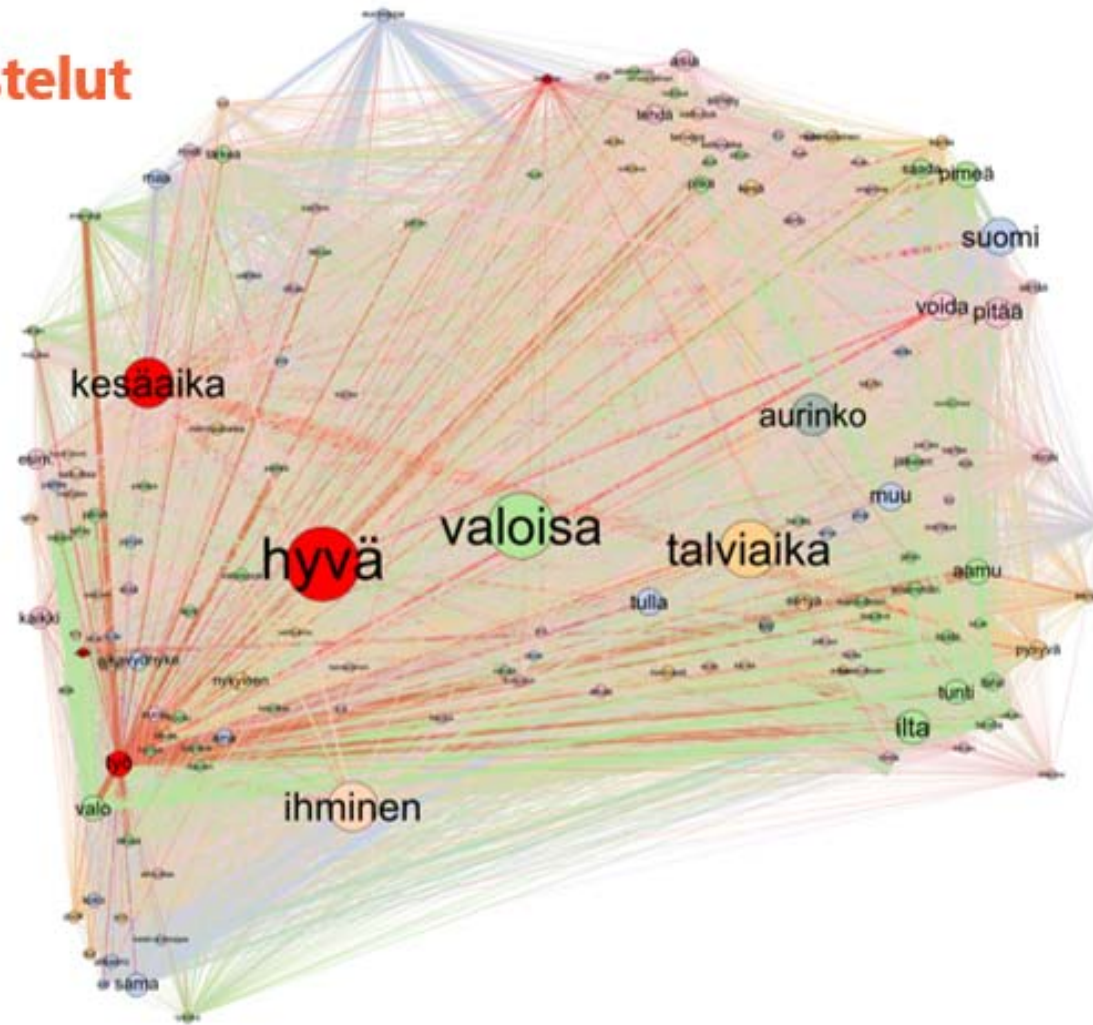
Pääasia on, että kellojen siirtelystä luovutaan. Sinällään ei ole väliä, kumpi nykyisistä aikavaihtoehdoista valitaan

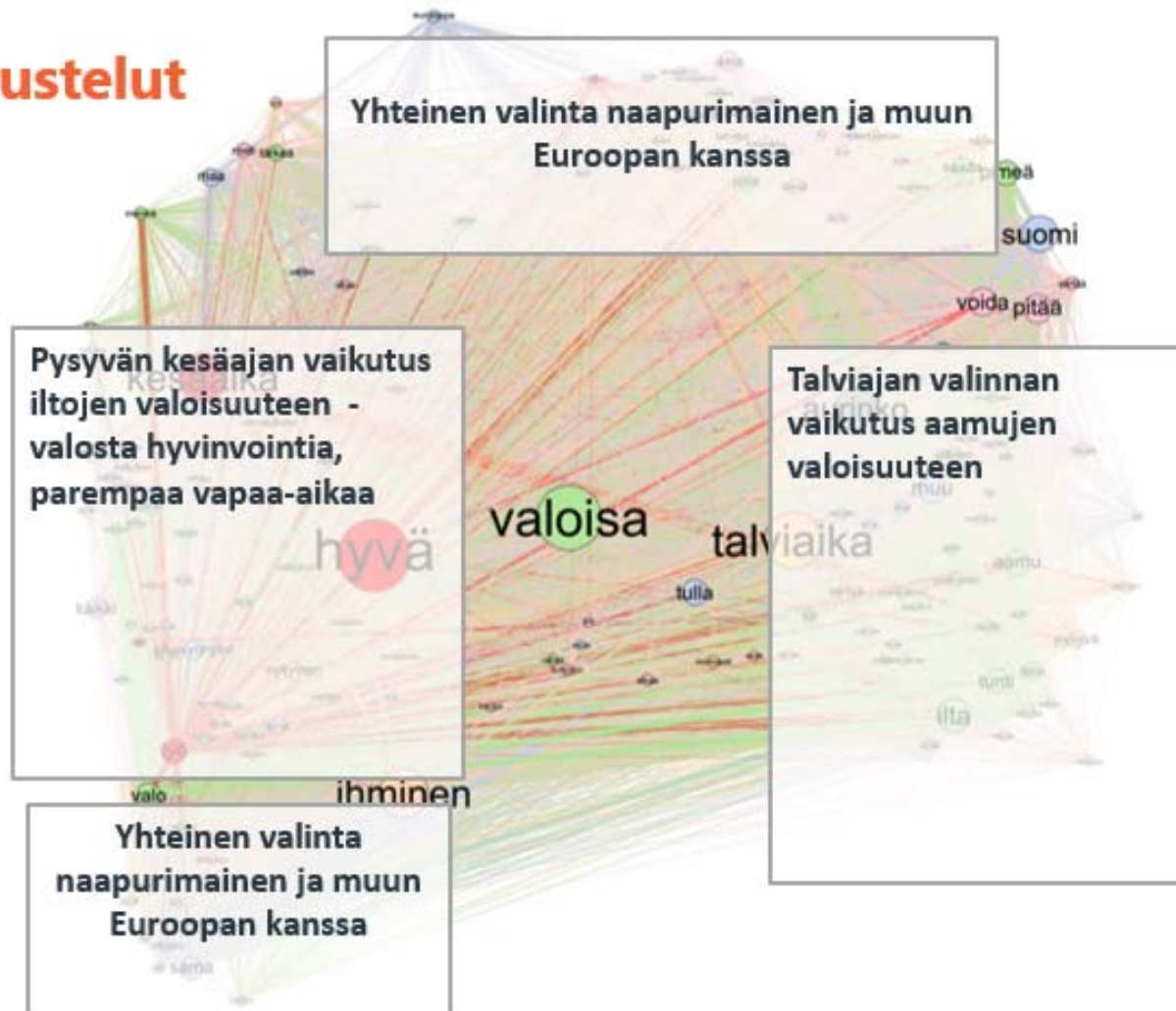
Mielestäni on tärkeää, että pysyvästä ajasta päätettäessä otetaan kattavasti huomioon paitsi sijainnilliset tarpeet (Suomi, kun on pohjoisessa, jossa valotusajat ovat erilaiset) myös muiden maiden päätökset, jotta ei päädytä sillisalaattiin, jossa naapurimailla on aivan ristiriitaiset aikavyöhykkeet. Jos tällaiseen ristiriitatilanteen päädytään, se aiheuttaa suuria sekaannuksia ja vaikeuksia matkustukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Kuvien lukuohje

- Seuraavissa kuvissa kuvataan aineiston havainnot verkostokuvina eli aihepiiritihentyminä
- Perusyksikkö on aina yksi käsite, joka on sana (perusmuodossa)
- Sanan sijainti ja ympyrän koko kertoo asian keskeisyydestä aineistossa: tärkeä sana esiintyy samassa yhteydessä useassa eri vastauksessa
- Värillä erotetut asiatihentymät ovat eri vastauksissa useimmin esiintyneitä yhdistelmiä – nämä ovat siis eniten käytettyjä tapoja puhua asioista
- HUOM! Noustakseen kuvaan käsitteen on esiinnyttävä vähintään kerran samankaltaisessa yhteydessä kuin aineistossa aiemminkin – yksi yksittäinen ilmaus ei siis nouse kuvaan
- Kiinnostavaa on myös tarkastella mahdollisesti kuvasta puuttuvia asioita

Ruotsinkielisten vastausten ydinsanasto

- Ruotsinkieliset perustelut noudattivat samankaltaista sanastoa ja muodostivat samanlaiset keskeiset aihepiirit suomenkielisten vastausten kanssa. Olemme huomioineet nämä kaikkien vastausten yhteisessä aihepiirianalyysissä.
- Erityisesti ruotsinkielisissä vastauksissa korostuivat valoisten iltojen merkitys.
- Myös yhteisen ajan valitseminen Ruotsin kanssa sai kannatusta.

SANA	ESIINTYVYYS
den	1894
att	1820
på	1610
ära	1582
och	1432
kväll	1305
som	1110
tid	1071
vi	813
för	691
ljusa	682
så	650
sommartid	597
man	581

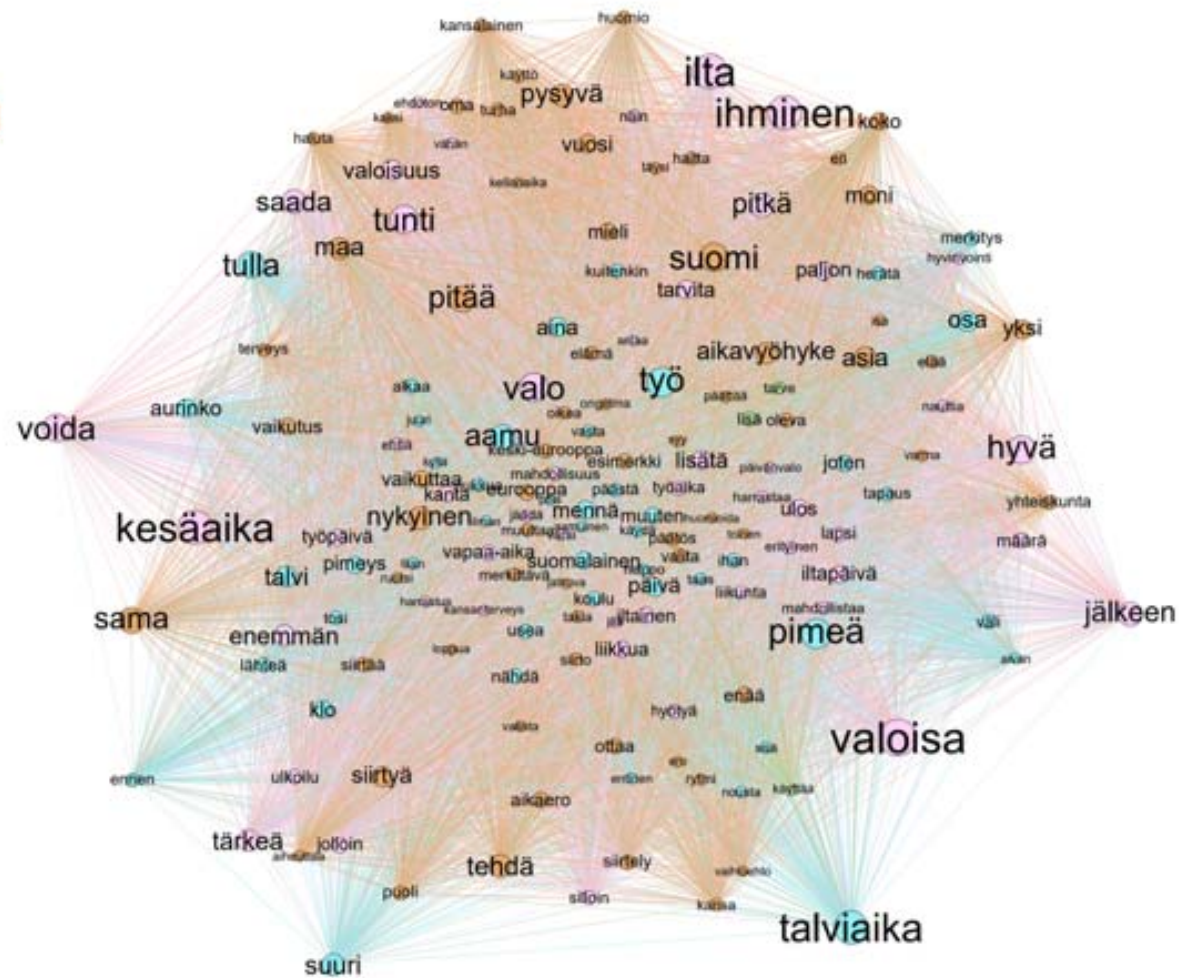
A low-angle photograph of a man sitting on a rooftop. He is wearing a plaid shirt and dark pants, looking up and smiling. The background features a clear sky with a warm, orange glow from the setting or rising sun. Several television antennas are visible on the roof and in the distance. A large, dark blue circle is overlaid on the right side of the image, containing the text 'Vertailuanalyysit' in a light green font.

Vertailuanalyysit

Miten kesä- ja talviajan kannattajien perustelut erosivat toisistaan?

Taustamuuttuja	Yhteistä	Eroavaisuuksia	Huomionarvoista
Vakituisen kesäajan kannattajat	Valon merkityksen korostuminen. Yleisesti kellojen siirtelystä luopuminen.	Valoisien iltojen merkitys hyvinvoinnille -> enemmän laadukasta ja palauttavaa vapaa-aikaa valoisassa. Perheiden rooli. Naapurimaiden kanssa yhteiset aikavyöhykkeet.	Talviajan kannattajien perustelu oli sanastollisesti merkittävästi enemmän terveyskeskittynyttä. Talviajan valoisissa aamuissa nähtiin olevan ihmisille selkeitä terveysvaikutuksia, myös sana hyvinvointi korostui.
Vakituisen talviajan kannattajat	Valon merkityksen korostuminen. Naapurimaiden rooli.	Valoisien aamujen merkitys. Perusteluissa korostui selkeästi enemmän terveysargumentit verrattuna kesäajan kannattajien perusteluihin. Samoin talviajan kannattajat pitivät yleisesti kellojen siirtelystä luopumista voimakkaammin tärkeänä kuin kesäajan kannattajat.	

Aihepiirit vertailussa

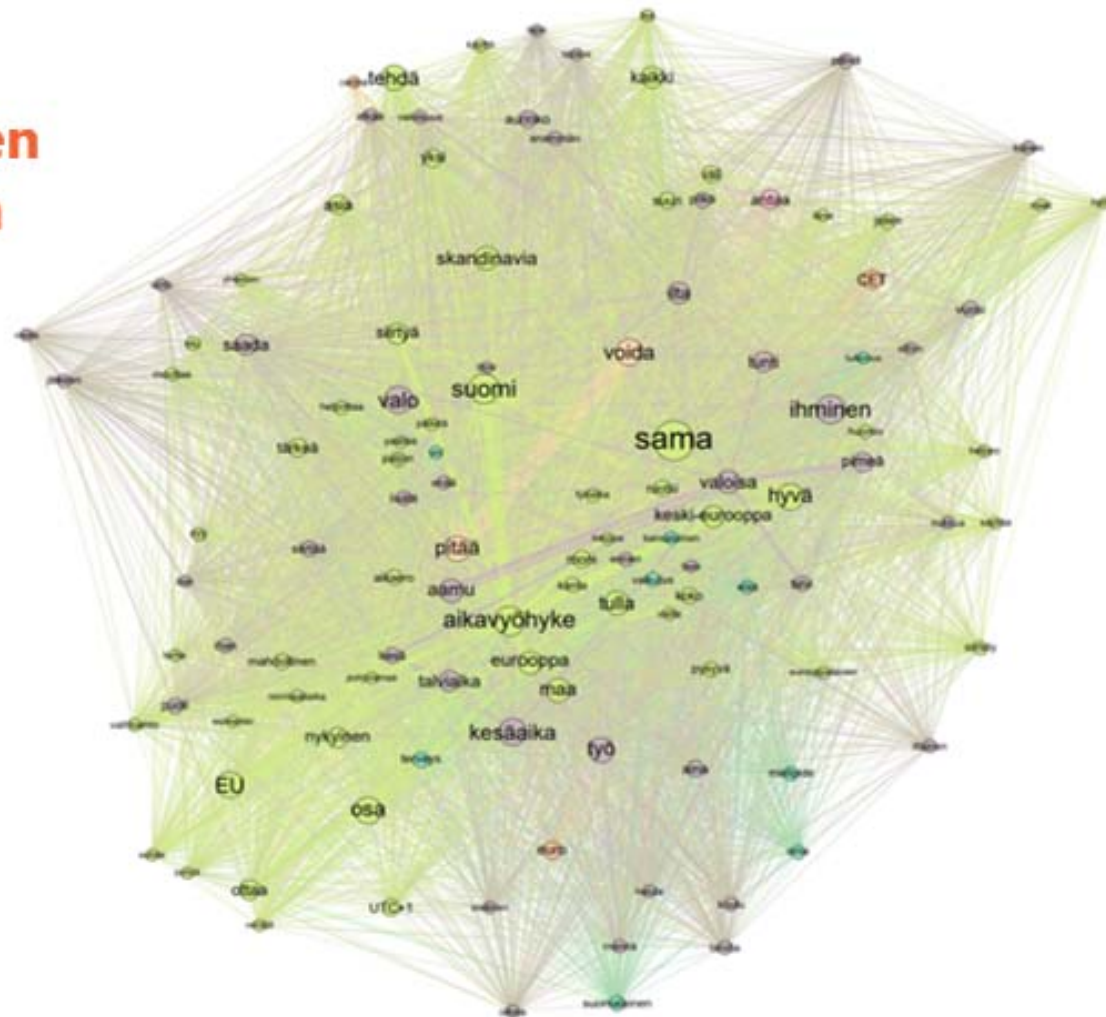
Kesäajan perustelut

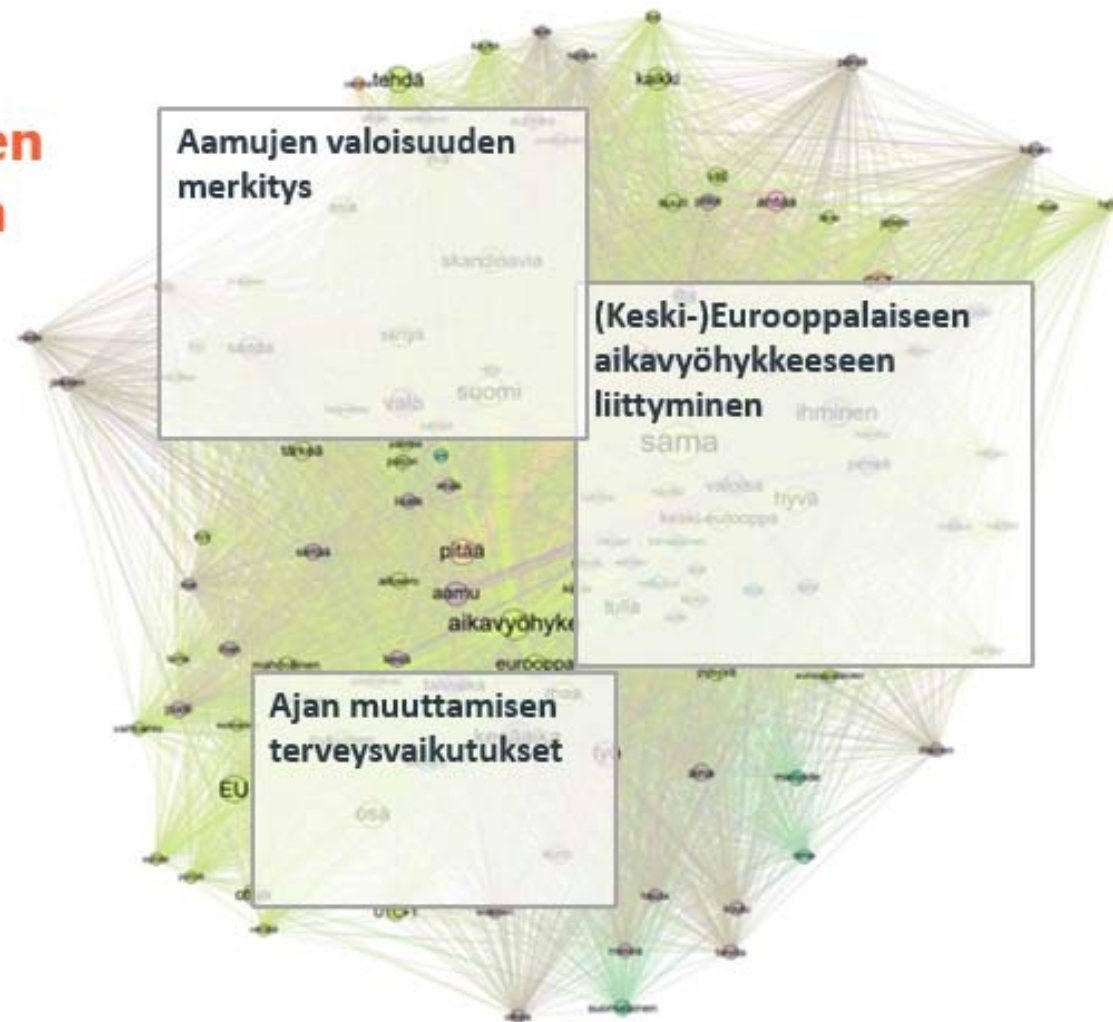
AIHEPIIRI	SANASTO
Enemmän valoa iltoihin	Valo, määrä, ilta, valoista, ihminen, tunti, kesäaika
Kellojen siirtelylle loppu	Talviaika, kesäaika, siirtely, hyvä, sama, pysyvä, vuosi, nykyinen, kesä, turha, siirto
Sama aikavyöhyke naapurimaiden kansa	Sama, Suomi, aikavyöhyke, maa, aikaero, Ruotsi, Eurooppa, tunti

Talviajan perustelut

AIHEPIIRI	SANASTO
”Luonnollinen” talviaika	Aurinko, talviaika, ihminen, hyvä, terveys, kello, oikea, korkea, keskipäivä, luonnollinen, aikavyöhyke
Valoisemmat aamut	Aamu, talviaika, valoisa, ihminen, pimeä, hyvä, työ, herätä, lapsi, koulu, terveys
Terveysvaikutukset	Ihminen, terveys, vaikutus, hyvä, hyvinvointi, vaikuttaa, terveydellinen, seikka, asiantuntija
Kansainvälisesti koordinoitava asia	Sama, Suomi, maa, aikavyöhyke, aikaero, Keski-Eurooppa, tunti, talviaika

A person is riding a bicycle on a paved path during sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The cyclist is wearing a backpack and is captured from a low angle, focusing on the rear wheel and the lower half of their body. A blue circle is overlaid on the left side of the image, containing white text.

Vaihtoehtoisia
aikavyöhykkeitä

Muu aika -kysymyksen ydinsanasto

- Yleisesti ottaen kysymystä käytettiin samaan tapaan avoimena kysymyksenä kuin seuraavaksi tullutta mielipiteen perustelua kysynyttä kysymystäkin.
- Yksittäisistä aikavyöhykkeistä esiintyy lähinnä UTC+1 eri muodoissaan, mutta vastausten määrä on huomattavasti pienempi kuin pysyvän nykyisen kesä- tai talviajan kannattajien määrä.
- Yleisin sana on *sama* joka kertoo halusta asemoitua johonkin yhteisöön – Keski-Eurooppaan, Skandinaviaan ym.

SANA	ESIINTYVYYS
sama	2275
keski-eurooppa	2084
aikavyöhyke	1554
ruotsi	1336
talviaika	901
CET	653
nykyinen	612
eurooppa	530
kesäaika	495
suomi	435
UTC+1	411
skandinavia	379
tunti	371
kesä	357
hyvä	340
Saksa	333

Muu aika -vastausten keskeisimmät aihepiirit

- Perusteluissa esiintyy samoja aihepiirejä, kuin kesä- ja talviaikojen kannattajien kanssa. Yhä kannatetaan sekä valoisia aamuja että iltoja.
- Vahvin aihepiiri liittyy samaan aikavyöhykkeeseen siirtymiseen Keski-Euroopan ja Ruotsin kanssa. Tämä puhunta on vahvasti läsnä niin suomen- kuin ruotsinkielisissä keskusteluissa.
- Lisäksi myös tässä kysymyksessä esiintyy halu pitää nykyinen, kesä- ja talviajat erotteleva järjestely.

AIHEPIIRI	SANASTO
Keski-Euroopan aika	Sama, ruotsi, aikavyöhyke, saksa ,keski-eurooppa, norja, suomi, UTC+1
Valoisimmat aamut ja illat	Valoisa, ilta, aamu, kesäaika, talviaika enemmän, pimeä, lisätä, ihminen, työ
Siirtelyn loppu	Talviaika, kesä, hyvä, nykyinen, suomi, kesäaika, aurinko, sama

Aivan sama kunhan pysytään samassa ajassa koko ajan! Mieluiten tietysti Länsi-Euroopan kanssa sama aikavyöhyke (jos muutkin lopettavat typerät aikavaihtelut)

Paras olisi nykyinen systeemi, jossa vaihdetaan kesä ja talviaikaan kuten tähän asti.

Keski-Euroopan aika eli sama aika kuin Ruotsissa.

Sama kuin Ruotsissa. Toivottavaa olisi että kaikissa Pohjoismaissa (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska) sekä Eestissä olisi sama aikavyöhyke. Olisi hienoa jos samaan aikavyöhykkeeseen kuuluisi myös Länsi- Venäjä, mutta se tuskin onnistuu. Ja tämä ei onnistu niin nykyisin käytössä oleva talviaika, ts. että talviaikaan aamut olisivat mahdollisimman valoisat. Miksi olette niputtaneet yhteen Skandinavian ja Keski-Euroopan?

Bottisisältöjen analyysi

Botin syntaksi

- Koneellisesti luodut vastaukset on luotu käyttämällä kolmea eri syntaksia ja 69 avainkäsitteen kirjastoa (+suomen kielen tukisanat).

On tarkasteltava / puntaroitava / välttämätöntä...

Huomioon pitää...

On ehdottomasti huomioitava / tärkeää huomioida...

- Syntaksin erottaa jopa silmämääräisesti:

Huomioon tulisi ehdottomasti ottaa esim. ympäristöä, terveyttä sekä kulttuuria käsittelevät tekijät.		
On tarkasteltava muun muassa kansallisia, terveydellisiä tai työllisiä asioita.		
On ehdottomasti pantava merkille esim. terveyttä käsittelevät aspektit.		
Huomioon tulisi ottaa sekä terveydelliset, ympäristölliset, kulttuurilliset että kaupalliset vaikutukset.		
Huomioon kannattaisi ottaa mm. terveydelliset, kansalliset, työlliset tai ympäristölliset seikat.		
Huomioon pitää erityisesti ottaa esim. onnettomuuksia sekä kulttuuria koskevat jutut.		
On tärkeää arvioida sekä matkailua, ympäristöä että onnettomuuksia koskevia juttuja.		
On tarkasteltava sekä ympäristöä käsitteleviä aspekteja.		
On ehdotonta tarkastella sekä terveyttä käsitteleviä seurauksia.		
On puntaroitava mm. kulttuurillisia, työllisiä, taloudellisia ja kaupallisia muutoksia.		
On tarvittavaa arvioida sekä vanhuksia että työtä koskevia vaikutuksia.		
Huomioon kannattaisi ehdottomasti ottaa mm. turismiin, lapsiin, hyvinvointiin sekä kulttuuriin vaikuttavat asiat.		
On etenkin pantava merkille muun muassa turismiin, matkailuun, lapsiin ja nuoriin liittyvät aspektit.		
On tähdellistä ottaa huomioon nuoria, vanhuksia tai työtä koskevat asiat.		
On ehdottomasti huomioitava mm. matkailuun, työtehokkuuteen sekä lapsiin kohdistuvat aspektit.		
On välttämätöntä puntaroida sekä kulttuurillisia että ympäristöllisiä asioita.		
On tärkeää huomioida onnettomuuksia, matkailua, turismia sekä hyvinvointia käsittelevät vaikutukset.		

Bottivastausten kuvaus

- Vastauksissa kehotetaan huomioimaan "järkeviä" perusteita aikavyöhykkeen valinnassa.
- Vastaukset on koordinoitu niin, että niistä 207 000 kannattaa UTC+1 –aikavyöhykkeeseen siirtymistä sen eri muodoissa (sanoituksina esim. CET, UTC+1 ja GMT+1) ja niistä 45 000 vastausta kannattaa nykyiseen talviaikaan pysyvästi siirtymistä. Kysymyksen neljä kahdessa ensimmäisessä kohdassa kaikki vastaukset ovat *täysin* tai *jokseenkin samaa mieltä*, ja kahdessa viimeisessä kysymyksessä kaikki vastaukset ovat *täysin* tai *jokseenkin* eri mieltä.
- Vastaukset ajoittuvat useampaan tuntien mittaiseen piikkiin muutaman päivän aikana – aamu- ja iltapäivään. Esimerkiksi 8.10. illalla kymmenen minuutin aikana kone tuotti yli 500 vastausta. Tyypillinen vastaustahti aineistossa on korkeintaan muutama vastaus minuutissa.
- Vastausten teossa käytetty ohjelma vaikuttaa käyttävän eri merkistöä kuin otakantaa.fi -palvelu koska käytetyt ä- ja ö-kirjaimet näkyvät aineistossa virheellisesti. Lisäksi elementtien välinen välilyönti on koodattu väärin, ja näkyy aineistossa +-merkkinä.

Bottien sanasto on erittäin keskittynyttä

- Oikealla on tiivistys edustavasta bottivastausotteesta (yhteensä 35 536)
- Eniten esiintyvät sanat ovat syntaksin ydinsanat: *huomio, ottaa, ehdoton*
- Sanafrekvenssi on erittäin poikkeuksellinen: sanasto koostuu vain 69 sanasta, jotka luonnollisesti esiintyvät erittäin useassa eri vastauksessa
- Tämä toistuvuus herätti ensimmäiseksi epäilyimme aineiston vinoutuneisuudesta

SANA	ESIINTYVYYS
huomio	28511
ottaa	25516
ehdoton	13043
ympäristöllinen	10557
esimerkki	10492
erityinen	10262
etenkin	10219
tekijä	9476
työllinen	9320
terveydellinen	9223
taloudellinen	8877
kulttuurillinen	8871
kansallinen	8826
ympäristö	8797
kaupallinen	8789
terveys	8568
työ	8376

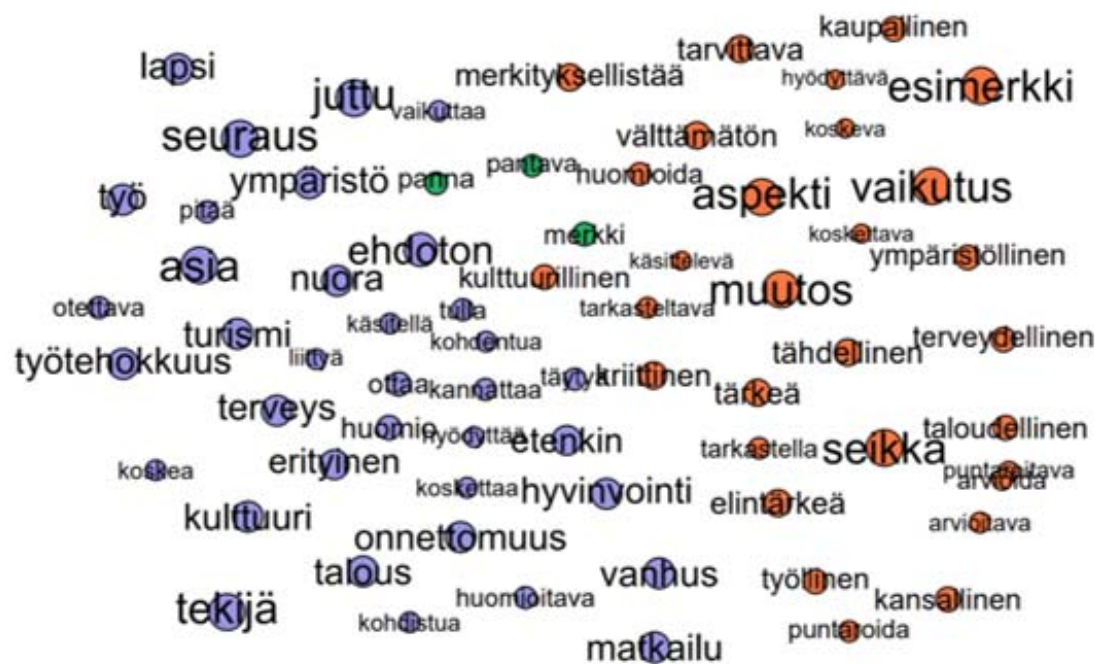

Bottien teemat ovat keskittyneitä

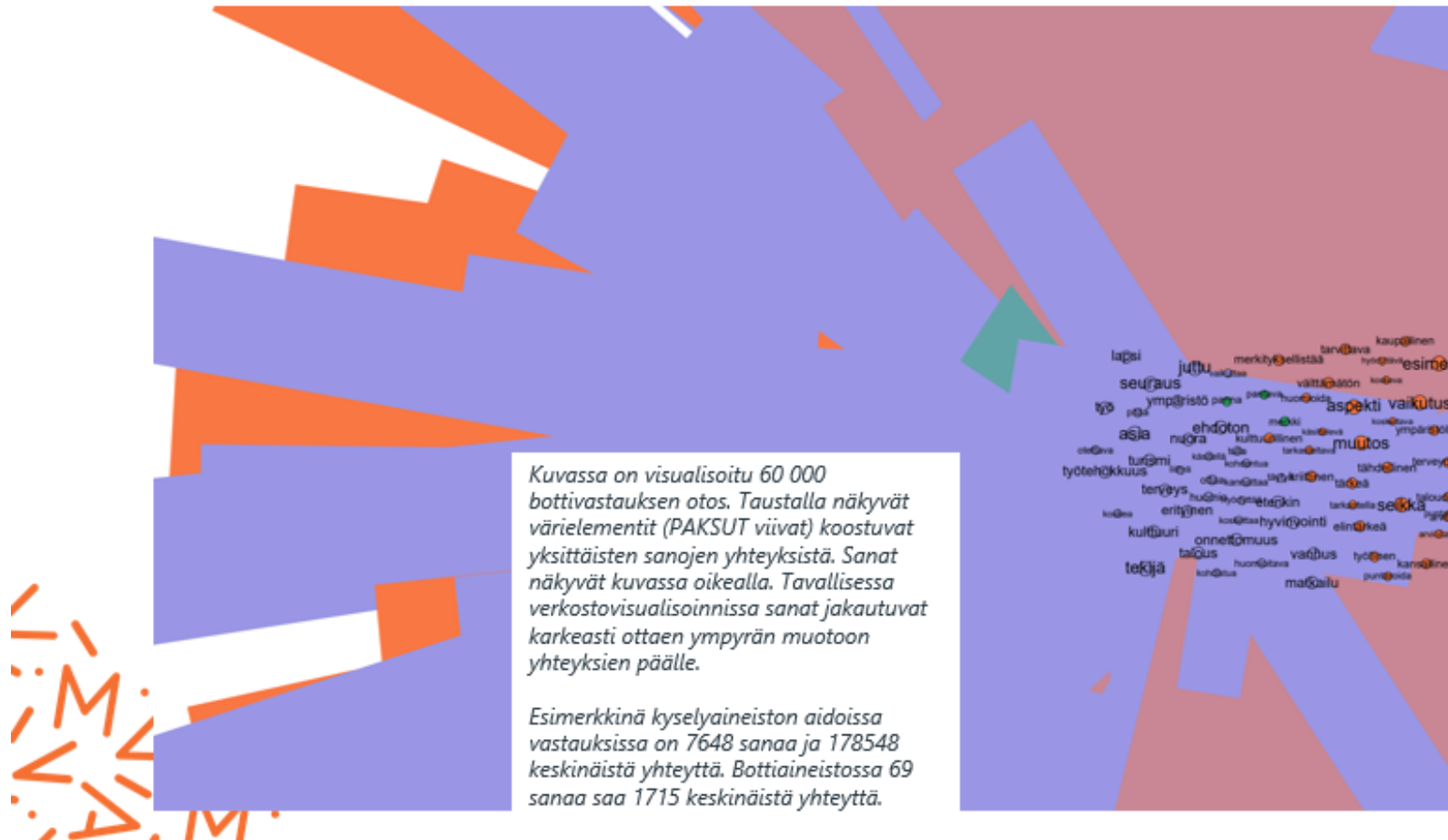
- Botit on todennäköisesti ohjelmoitu tuottamaan mahdollisimman korrektia tekstiä perusteluihin, sillä toistuvimmat teemat liittyvät esimerkiksi työllisyyteen, hyvinvointiin, erityisryhmien rooliin, matkailuun ja ympäristöarvoihin
- Sanasto on hyvin ylätasoista, eikä yhdessäkään perustelussa mennä yksittäistä avainsanamainintaa syvemmälle.
- Tämän takia myös aihepiirit eivät muodostu normaalijakauman tavoin, vaan ryhmittymät kasautuvat syntaksin pääsanojen ja rakenteen ympärille. Tämä ei ole luonnollisen puheaineiston käyttäytymistä.

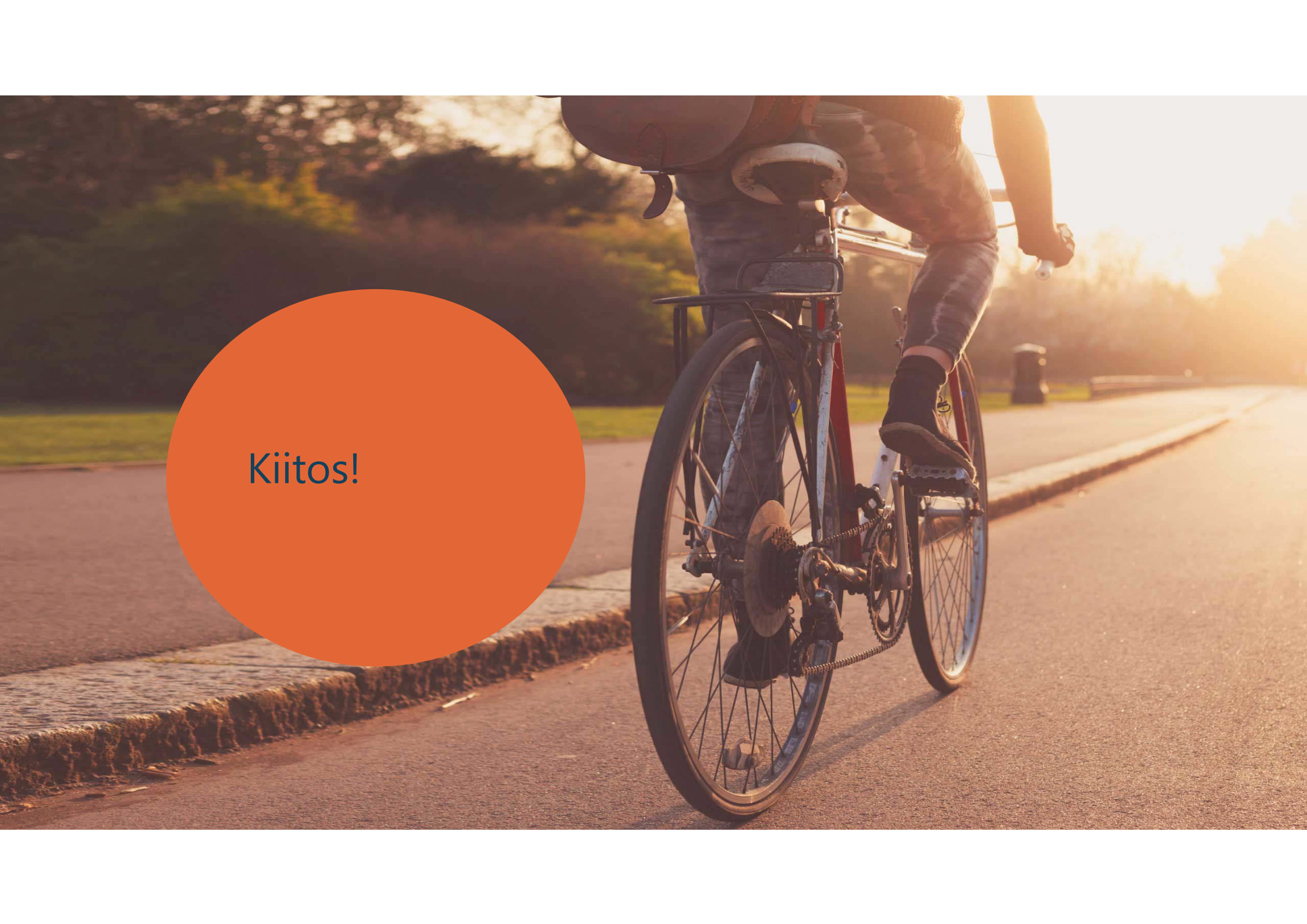
AIHEPIIRI	SANASTO
Syntaksin yleisimmät ydinsanat	Huomio, ottaa, ehdoton, erityinen, etenkin, täytyä, pitää
Ihmisiin tai erityisryhmiin liitetyt perustelusanat	Terveys, työ, vanhus, ympäristö, koskettava, työtehokkuus, onnettomuus, nuori
Yhteiskunnalliset perustelusanat	Ympäristöllinen, terveydellinen, työllisyys, kansallinen, kulttuurillinen, taloudellinen, kaupallinen

Hyvä tapa hahmottaa bottisanaston ja normaalisanaston toisistaan on sanaston modulaarisuus. Modulaarisuus kertoo sanaston varianssista suhteessa sanojen määrään. Strukturoimattomassa luonnollisessa kielessä modulaarisuus saa yleensä arvon 0.5. Tarkasti kontrolloiduissa kyselyissä modulaarisuus pienenee, ja esimerkiksi yleisesti tässä aineistossa modulaarisuus on 0.22. Bottiaineistoa analysoidessa löydettiin modulaarisusarvo 0.1, mikä on poikkeuksellinen alhainen, ei juuri koskaan luonnollisessa kielessä löytyvä arvo.

Verkostokuva 65 536 bottivastauksesta, joissa esiintyy vain 69 avainkäsitettä:

A photograph of a person riding a bicycle on a paved path during sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The person is wearing a backpack and is captured from the side, pedaling. A large, solid orange circle is overlaid on the left side of the image, containing the Finnish word 'Kiitos!' in a dark blue, sans-serif font.

Kiitos!